

Академічна доброчесність: основа довіри, чесності та якості освіти

Сутність академічної доброчесності

Академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. (Закон України «Про освіту» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>)

Доброчесність в сучасному цивілізованому світі є тим наріжним каменем, який складає фундамент внутрішньої гармонії людини, стійкість її характеру та послідовність морального образу. Вища освіта через навчання і дослідження фактично скріплює цей фундамент елементами академічної доброчесності, які покликані виховувати інтелектуальну гідність і повагу до різноманіття думок та ідей, реалізуючи тим самим свою соціальну місію. *(Володимир Сацук*

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-mifichna-kontseptsiya-chy-diyevyj-kontsept/>)

Чесність – обов’язкова основа викладання, навчання, дослідження і роботи, та необхідна передумова повноцінної реалізації довіри, справедливості, поваги та відповідальності.

Чесність є першою главою книги мудрості.~ Томас Джефферсон

https://www.academicintegrity.org/wp-content/uploads/2019/04/Fundamental_Values_version_in_Ukrainian.pdf

Академічна доброчесність – відданість академічної спільноти, навіть перед лицем труднощів, шести фундаментальним цінностям: чесності, довіри, справедливості, повазі, відповідальності й мужності [Документ “Фундаментальні цінності академічної доброчесності”. Міжнародний центр академічної доброчесності при Ратлендському інституті етики, Університет Клемсон в Південній Кароліні (Fishman 2012)].

<http://moodle.socosvita.kiev.ua/moodledata/filedir/ae/71/ae715d25cff05ecdb01e3c80d38070c664357b30>

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками передбачає посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну діяльність; контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти; об’єктивне оцінювання результатів навчання [п.2 стаття 42. Закон України «Про освіту»].

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає есамостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової,

творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації [п.2 стаття 42. Закон України «Про освіту»]

Фундаментальні цінності академічної доброчесності:

чесність (honesty), довіра (trust), справедливість (fairness), повага (respect), відповідальність (responsibility) ,підзвітність (accountability)→мужність [Бухарестська Декларація з етичних цінностей та принципів вищої освіти в Європейському регіоні, 2004]

1. Закон України «Про освіту» (п.4 стаття 42).- Ел.доступ:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. <http://moodle.socosvita.kiev.ua/moodldata/filedir/ae/71/ae715d25cff05ecdb01e3c80d38070c664357b30>

Основні прояви та види діяльності академічній недоброчесності в сучасному дискурсі та шляхи їх уникнення

Порушенням академічної доброчесності вважається: академічний плагіат самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання [п. 4 ст. 42. Закон України «Про освіту», 2017].

Заходи з попередження недотримання правил академічної доброчесності в освітніх закладах:

1. Інформування про необхідність дотримання правил академічної доброчесності;
2. Розповсюдження серед здобувачів вищої освіти методичних матеріалів щодо належного оформлення посилань на використані у письмових роботах матеріали;
3. Запровадження навчальної дисципліни з основ академічного письма та дослідницької роботи з вивчення вимог до написання письмових робіт та особливою увагою до принципів самостійності роботи над письмовими завданнями, коректного застосування інформації з інших джерел та недопущення плагіату, а також правил опису джерел та оформлення цитувань;
4. Перевірка наукових, навчальних, методичних робіт на предмет академічної доброчесності.
5. Відповідальність за порушення академічної доброчесності.

Досвід практик академічної доброчесності університетів США:

1. Академічна доброчесність – традиція навчального закладу.
2. Кодекси честі – стандарти поведінки академічної спільноти.

Термін “Кодекс честі” виник у 1736р. у коледжі Вільяма та Мері, штат Вірджинія, США. Кодекс честі (в академічному контексті) –звід норм того, що вважається чесним та етичним в середині академічної спільноти. Термін “Обітниця честі” виник у 1842р. в університет Вірджинії із-за зростання різноманітних випадків порушення правил академічної спільноти студентами. Рада факультету ухвалила постанову брати зі студентів письмове засвідчення того, що вони зобов'язуються не списувати. Автор постанови викладач правознавства Г.Ст.Дж.Такер першим утілював свою ідею у 1842р., запропонувавши студентам записати на початку своєї екзаменаційної роботи Обітницю честі: «Я, цим засвідчую, що не отримав жодної допомоги під час складання цього

іспиту від будь-яких джерел, ані усних, ані рукописних, ані друкованих, у наданні вищенаведених відповідей».

3. Суд честі – незалежний орган розгляду порушень академічної доброчесності.

4. Висока мотивація студента –запорука доброчесної поведінки. Мотивація американського студента достатньо висока, оскільки: навчання студента безпосередньо пов'язане з його майбутнім працевлаштуванням; висока плата за навчання або одержання певних грантів на навчання стимулюють студента до отримання більш якісної освіти; студент самостійно формує індивідуальний план свого навчання, що фактично унеможлиблює вивчення тих дисциплін, які йому не цікаві.

5. Формування навичок академічного письма –головний засіб подолання академічного плагіату.

<http://moodle.socosvita.kiev.ua/moodledata/filedir/ae/71/ae715d25cff05ecdb01e3c80d38070c664357b30>